

BESEDIČENJE DRŽAVNIKOV GLEDE TRŽAŠKE KRIZE

Kljub vsej latovščini ne morejo utajiti dejstva, da iščejo novo rešitev tržškega vprašanja. — Zavezniki ne morejo zaradi Tita pričeti nove vojne. — Prav tako ne morejo oboroževati obeh — Italije in Jugoslavije — proti Sovjetiji, ko je vendar nevarnost, da si bosta sami skočili v lase.

WASHINGTON. — Kljub diplomatski latovščini, ki jo govorita zadnji čas državni tajnik Dulles in britanski zunanji urad, da bi pomirila tržško krizo, je vendar res, da iščeta samo novo rešitev italijansko - jugoslovanskega spora.

Na videz se zdi, kakor da državni tajnik piha na srce Rimu. Dejal je namreč, da je pripravljen proučevati alternative ameriško - angleške obljube iz leta 1948, da se podeli vse sporno ozemlje Italiji.

Ko je pa videl, da je odziv Rima grenak in trpek, je poslal Mrs. Clair Boothe Luce, ki ima v Rimu položaj ambasadorja, k italijanski vladi, kateri naj zagotovi, da ni bilo nobene spremembe v ameriški politiki. Po svoji konferenci s predsednikom Eisenhowerjem v Denverju je ponovil, da ni bilo nobene tožadvene uradne izpremembe, toda da je hkrati poudaril, da je vlada širokogrudno razpoložena — glede alternativ.

Vzroki za te zmedene tajnikove izpave so jasni. On noče prilivati olja k ognju negotovosti pro-ameriške ital. vlade v Rimu, ki ima že itak silno težko stališče ne samo z ozirom na italijanski komunizem, temveč tudi na italijanski nacionalizem. Toda te ameriške in italijanske politične poteze ne omiljujejo eksplozivnosti tržškega vprašanja, marveč jo še povečujejo in jačijo.

NESREČNA OBLJUBA

Obljuba, ki je bila dana Italiji leta 1948 in ki se je glasila, da pride vse tržško ozemlje pod Italijo, je bila dana pod pritiskom in v želji, da se izvoli v Italiji zaveznikom prijazna De Gasperijsva vlada.

Strah pred možnostjo, da bo prišel Rim v veliko zadrego, pa je preprečil Londonu in Washingtonu, da bi vztrajala pri kompromisni poravnavi po Titovem prelomu s Stalinom. V preteklem letu je bil ta strah še povečan, ker je imel De Gasperi to poletje pred seboj nove volitve, pri katerih pa je bil kljub vsemu prizadevanju zaveznikov poražen.

Prihodnjega pomlad se bo poizkusil De Gasperi spet pririniti v vlado, zato morata Velika Britanija in Amerika, če hočeta kaj storiti zanj, nemudoma stopiti v akcijo.

Medtem pa ital.-jugoslov. spor slabi južno obrambo tako zelo, da se ga ne more več trpeti.

Italijanske izjave in vojaške geste, Titov izzivalen nedeljski govor in njegove ostre note Italiji so uničile zadnje upanje, da bi mogla nasprotnika doseči po akciji.

11 ljudi ubitih v Alpah

RIM. — Pretekli teden se je ubilo v Alpah 11 oseb, s čimer je dosseglo število smrtnih nesreč v italijanskih, francoskih, švicarskih in avstrijskih Alpah to sezono 235.

VELIKA PODMORNICA

WASHINGTON. — Mornariško poveljstvo bo zgradilo atomsko super-podmornico, ki bo velika kakor križarka in nagla kakor rušilec.

Dovršila študije v bolnici

Miss Anna Luzar

Miss Anna Luzar, hčerka dobro poznanih Mrs. Anne Luzar in pokojnega Antona Lužarja z 18006 Nottingham Rd. se je vrnila v Cleveland, ko je dovršila svoje študije (internship) v Good Samaritan bolnišnici v Cincinnati O. Sedaj je nameščena v St. John's bolnici na zapadni strani mesta, kjer ima mesto kot "Therapeutic Dietitian" in poučuje gotove oddelke učenk v bolničarstvu.

ITALIJA ZAHTEVA TRST!

Italija vztraja ob obljubi, ki so ji jo dali zavezniki leta 1948, da dobi Trst in vse pridruženo ozemlje.

RIM, 9. sept. — Premier Giuseppe Pella je danes poklical k sebi ameriško ambasadorico Claire Boothe Luce in diplomatske zastopnike Velike Britanije in Francije, katerim je orisal novo italijansko politiko v trpkem sporu z Jugoslavijo glede Trsta.

Rečeno je, da je premier povedal ambasadorjem, da je zahteva maršala Tita po vsem tržškem ozemlju razen tržškega pristanišča, absolutno nesprejemljiva.

Italija bo vztrajala na obljubi Velike trojice iz leta 1948, da bo vse tržško ozemlje s pristaniščem vred izročeno nazaj Italiji.

Prihod japonskega princa Akihito v Washington

Prestolonaslednika je prišel pozdravit na letališče državni tajnik John Foster Dulles.

WASHINGTON. — V torek je prispel z letalom v Washington japonski prestolonaslednik Akihito, ki bo ostal v Združenih državah mesec dni.

Državni tajnik Dulles, ki je sprejel 19-letnega prestolonaslednika na letališču, je izrazil upanje, da bo njegovo bivanje v Ameriki prijetno in da bo še bolj utrdilo vezi med Japonsko in Zdr. državami. Po ogledu častne straže se je nato prestolonaslednik odpeljal v Blair hišo, kjer bo ostal do četrtka. V soboto bo odpotoval v Williamsburg, Va., od tam pa na enomešno potovanje po vsej deželi.

Bodi previden in pazljiv, pa se boš izognil marsikateri nesreči!

Predsednik utegne izbrati gov. Warrena za vrhovnega sodnika

Slišati je tudi ugibanja, da utegne imenovati newyorškega governorja Dewey-a ali justič. tajnika Brownella.

WASHINGTON. — Prijateljstvo, ki je nastalo med Eisenhowerjem in kalifornijskim governorjem Warrenom v politični kampanji leta 1952, utegne povzročiti, da bo predsednik Eisenhower imenoval Warrena na izpraznjeno mesto predsednika vrhovnega sodišča. Dva druga intimna predsednikova prijatelja, Thomas E. Dewey governor države New York, in justični tajnik Herbert Brownell jr. utegneta tudi priti v poštev.

Toda oni, ki poznajo stanje stvari, dajejo prednost governorju Warrenu. Dasi je bil Warren kandidat republ. stranke za predsedniško nominacijo lansko leto v Chicagu, je takoj dal svojo in svojih pristašev pomoč kandidatu Eisenhowerju, kakor hitro je konvencija njega izbrala in odobrila kot predsedniškega kandidata.

Governor Warren je nato osebno agital po zapadnih državah za Eisenhowerja, katerega je zagotovil, da bo Kalifornija glasovala za republikance, čeprav bo borba trda. In res je dobil Eisenhower v Kaliforniji nad 600.000 glasov večine.

Tajna policija je aretirala v Teheranu nad 500 komunistov

Lov za komunisti se vrši po vsej deželi.

TEHERAN, Iran. — Nek vladni uradnik je dejal, da je tajna policija samo v mestu Teheranu od 21. avgusta, ko je novi premier gen. Zahedi odredil pogon za komunisti, aretirala okoli 500 komunističnih voditeljev.

Lov za komunisti se še vedno vrši po vsej deželi, toda število aretirancev, ki so bili prijati izven glavnega mesta, ni bilo objavljeno.

Teheranske časopise sporoča, da je večje število komunistov zbežalo iz vasi v kaspiškem okraju, pa so bili zunaj v puščavi napadeni, od divjih zveri. Tri od teh so zveri poržle.

V ponedeljek je policija aretirala dr. Nader Namija, enega glavnih komunističnih voditeljev v Teheranu.

Res minljiva slava sveta

BOMBAY, Indija. — S. Nair, član indijskega parlamenta, ki se je pravkar vrnil s sedemtedenskega študijskega potovanja po rdeči Kitajski, je dejal, da so pričeli v Kitajski popolnoma pozabljati Stalina in da gradijo sedaj tam Mao Tse tunga kot Mesijo komunizma. Nair je povedal, da se je izvršila v Kitajski značilna sprememba izza Stalinove smrti. Prej je Stalina tam vse častilo, zdaj se nihče več ne zveni zanj. Tudi ko je nekoč na javnem shodu zaklical "Živel Malenkov" ni bilo nobene odziva. Bilo pa je bilo ploskanja, ko je se začeli klicati. — "Živel Mao!" — Torej je Stalin v Kitajski že prav tako pozabljen kakor v — Sovjetiji!

ZAVEZNICI ZAHTEVAJO OBRAČUN O UJETNIKIH

Zavezniki so mnenja, da komunisti drže še nad tritisoč zavezniških ujetnikov, o katerih niso dali obračuna. — Kje so ti ljudje in kaj je z njimi? Komunisti nastopajo z enakimi obdobji napram zaveznikom.

MUNSAN, Koreja. — Zavezniški člani korejske mirovne komisije so včeraj zahtevali od komunistov obračun o 3.404 zavezniških vojnih ujetnikih, med njimi 944 Amerikancih, katerih manjka in o katerih ni pojasnila, kam so izginili.

MUNSAN, Koreja. — Visoki komisarji korejskega premirja so se včeraj sestali k seji, na kateri se bodo domenili o zahtevi, ki jo bodo predložili komunistom, namreč, da ti položijo obračun o manjkajočih zavezniških vojnih ujetnikih. (Kakor je iz prvega poročila razvidno, se je to že zgodilo).

Tozadevna nevolja se kuha že od nedelje, ko je bila končana 33 dni trajajoča izmenjava ujetnikov. Oboji, komunisti in zavezniki, trdijo, da nekaj njihovih mož, ki so pri volji vrniti se, ni bilo vrnjenih.

LISTA POGREŠANIH

Rečeno je, da imajo zavezniki imenik pogrešanih ujetnikov, katerega bodo izročili komunistom z zahtevo, da položijo o njih obračun in povedo, kaj se je z njimi zgodilo. Rečeno je tudi, da vsi ti ujetniki niso Amerikanci, temveč tudi vojaki drugih narodov.

Washington bo naznanil ime na onih vojakov, o katerih se sodi, da so še vedno v ujetništvu. Komunisti pa protestirajo in trdijo, da zavezniška komanda zadržuje 228 Severnokorejcev in 129 kitajskih komunistov, ki žele biti repatriirani.

Komanda čet Zdr. narodov je v torek naznanila, da je samo osem Amerikancev od 3.597, ki so bili vrnjeni oz. izročeni zaveznikom, ostalo v Koreji. Tistih osem da je bolnih in da so pod zdravniško oskrbo.

Zadnji 303 ujetniki so odpotovali proti Zdr. državam v torek s transportnim parnikom Gen. R. L. Howze. Parnik ima pri spet v San Francisco v dveh tednih.

Zavezniški imenik izkazuje, da se je vrnilo 344 manj južnokorejskih ujetnikov, kakor so jih komunisti obljubili izročiti. Drugi viri zopet naznanjajo, da je 22 Amerikancev odklonilo repatriacijo.

Novi grobovi

Harry Byrnes

V Mt. Sinai bolnišnici je umrl včeraj zjutraj Harry Byrnes, 1293 E. 55 St. Zapuša ženo Frances, ki je več let vodila grobnice na E. 55 St. in Carry Ave, zdaj ima restavracijo na istem prostoru. Poleg žene zapuša dve hčeri, štiri vnuke in dva brata ter dve sestri v Rochester, N. Y. Pogreb bo v soboto v cerkvi Brezmadežnega spočetja ob 9:30 zjutraj iz Grdinovega pogrebnega zavoda na E. 62. St.

Slovenska pisarna

6116 Glas Ave., Cleveland, O.

Telefon: EX 1-9717

VAJA (za igro Kaplan Klemen): Danes zvečer 4. dejanje, v petek od 7-8 1. dejanje.—Režiser.

VSTOPNICE za igro Kaplan Klemen (20. sept.) se dobe v naših pisarni in slaščičarni Orazem v SND. Vse vstopnice so po \$1. Lahko si vsakdo kjerkoli v dvorani ali na balkonu rezervira mesto. Rezervirani sedeži so po \$1.50.

Član poljske komisije

v Koreji je pobegnil k zaveznikom

SEOUL, Koreja. — Neki poljski član komisije za nadzorovanje postopka z ujetniki, ki se nečejo vrniti domov in jih bodo komunisti poizkusili spreobrniti, se je odpovedal komunizmu ter zaprosil zaveznike za politično zaščito.

To je Poljak Jan Hajdukiewicz, 28-letni član poljske komisije. Svoj odlok je storil, ko je pristalo na letališču v Seoulu letalo, da bi poneslo rdečo poljsko delegacijo nazaj v Severno Korejo.

Kadar se ne brigate za opozorila, dokler ni prepozno, ste krivi svoje nesreče sami.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Poroka—

V soboto ob osmih se poročila v cerkvi sv. Vida g. Marjan Strancer in gđ. Fani Mrak Mlademu in zavednemu slovenskemu paru želimo obilo sreče in božjega blagoslova na skupni življenjski poti čestitamo!

Na obisku—

Mrs. Sam Perino in njuna hčerka Cooky sta prišla iz New Orleans, La. obiskat Mr. in Mrs. Beron na St. Clair Ave., kjer bosta ostala nekaj časa na oddihu.

Seja—

Podružnica št. 47 SZZ ima v soboto ob 7:30 važno sejo na 8601 Vineyard Ave.

Preselili so se—

Simens Dry Goods Store na E. 200 St. se je preselila na 692 E. 200 St. Več v oglašnem delu lista.

V bolnišnici—

Dr. L. A. Starce pošilja svojim prijateljem in znancem pozdrave iz Crile bolnišnice. V slučaju, če bi kaj potrebovali, naj se oglasijo v njegovem uradu, kjer bodo dobili vsa potrebna pojasnila in navodila. Laboratorij, kjer izdeluje očala, je odprt pet dni od 8. do 5. ure.

Kollander se je vrnil—

August Kollander, lastnik znane potniške pisarne na St. Clair Ave., se je vrnil s svoje poti v Evropo in je spet na razpolago strankam.

Poroka—

V soboto ob 10. uri se bosta v cerkvi sv. Marjete na 2927 E. 116. St. poročila Miss Clare Thomas, hči Mrs. Clara Thomas, in Frank E. Kromar, sin Mr. in Mrs. John Kromar, 1113 E. 63. St. Bilo srečno!

Bodimo pri vsaki vožnji previdni in zmanjšujemo število žrtev!

NAJNOVEJŠE VESTI

DESMET, Idaho. — Dva mala otroka sta se splazila v nerabljen ledenic, ki je stala na verandi njunega doma, se vanjo zaprla ter se zadušila.

BONN, Nemčija. — Predsednik Eisenhower je obljubil kanclerju Konradu Adenauerju in njegovi vladi nadaljno pomoč Amerike pri izvajanju njegove politike za okrepitev Zapadne Evrope in združitev Nemčije.

WALLA WALLA, Wash.—Stotine jettikov v tukajšnji državi jettišnici je priredilo izgrede, polomilo pohištvo ter razbilo okna, pred tem pa podnetilo ogenj, ki je povzročil pol milijona dolarjev škode.

CASABLANCA, Maroko. — V velikem potniškem letalu, ki se je nahajalo na poti iz Dakarja v Afriki v Pariz, je nekak ženska 45.000 čevljev visoko v zraku porodila dete.

WASHINGTON. — Vlada bo v petek naznanila imena 944 ameriških vojakov, ki so bili ujetniki komunistov v Koreji, o katerih pa ni ne duha ne sluha in nobenega pojasnila, kaj je postalo iz njih.

WASHINGTON. — Predsednik Eisenhower in bivši predsednik se bosta danes udeležila pogreba Fred M. Vinsona, umrlega predsednika vrhovnega sodišča.

Vremenski
prerok
pravi:

Danes deloma oblačno in toplo. Ponoči jasno in hladno.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83

No. 179 Thurs., Sept. 10, 1953

Francozi spregledujejo glede Maroka

Lani oktobra se je pred Zvezo narodov obravnavalo vprašanje Maroka. Arabske države so zahtevale preiskavo o grozodejstvih, ki jih vrše tam Francozi ter predlagale, da se dovoli Maroku neodvisnost. Francija se je temu upirala ter dokazovala, da Zveza narodov nima nobene pravice pečati se z marokanskim vprašanjem, ker je to čisto notranja zadeva Francije same, francosko časopisje pa je pisalo, da so vsa poročila o francoski nasiljih v Maroku neresnična ali vsaj zelo pretirana. Kljub temu so se Združeni narodi z zadevo ponovno ukvarjali ter naložili Franciji, da postopa v Maroku "v smislu ustanovnih določil Združenih narodov."

Takrat so Francozi zelo zamerili ameriškemu časopisju, ki je poročalo o nasiljih, ki se vrše v Maroku in da marokanski sultan že dve leti zahteva, da Francozi spremene politični kurz in dajo njegovi deželi več svobode. Napetost med marokanskim sultanom in Francijo je privrela do take višine, da je sultan izjavil, da se s Francozi sploh več ne pogaja.

Medsebojna pogodba med Marokom in Francijo iz leta 1912, je namreč zagotavljala neodvisnost te dežele, Francija naj bi v smislu te pogodbe prevzela le vodstvo in varstvo Maroka. Francozi se niso dosti brigali za besedilo in duha te pogodbe. Kakih 400.000 francoskih kolonistov v deželi ima namreč vso oblast. Vsaj devet desetih vsega uradništva in vsa važna mesta v deželi imajo v rokah Francozi, vojaška in policijska oblast pa je le v rokah teh "pokroviteljev." Tudi vse gospodarsko življenje trdno drže v rokah le Francozi, kar med Marokanci vzbuja neprestano nevoljo in odpor.

Kako Francozi upoštevajo samostojnost Maroka, je značilno zlasti zadnje dejanje, ki ga je tam izvršila vojaška oblast. Neprijetnega maroškega sultana, ki je zahteval za svoj narod neodvisnost, so vojaške sile Francije kratkoma naložile na avtomobil, ga odvedle z družino v izgnanstvo na Korziko ter nastavile drugega sultana, ki bo seveda poslušno orodje Francozov. Vse to so francoske oblasti lepo pokrile s plaščem miroljubne akcije, češ da je bilo to potrebno, da se prepreči v Maroku državljanska vojna, ker so Francozom prijazni Berberi pričeli že oboroženi korakati proti prestolnici, da odstaviijo sultana, ki ni imel ne vojske in ne policije, da bi se mogel braniti. Kdo je Berbere k temu nahujskal, je kaj lahko uganiti.

Sklepi pri Združenih narodih in pisanje svetovnega časopisja je pri mnogih Francozih zbudilo vest. Do sedaj so verjeli francoskemu časopisju in vladnim poročilom, da je v Maroku vse v redu. Zlasti francoski katoliški krogi so se pričeli bolj samostojno zanimati za razmere v tej deželi. Francoski katoliški intelektualni center — C. C. I. F. —, ki je nekaka osrednja obveščevalna služba francoskih katoličanov in pa katoliški tedenik Temoignage Chretien sta neodvisno drug od drugega poslala svoje opazovalce v Maroko, da doženeta, kako je tam resnično stanje in kako so stopale francoske oblasti. Ko so se ti poročevalci vrnili in odkrito poročali o nevzdržnem stanju v Maroku, je poslal tudi veliki pariški dnevnik Le Figaro tja dva svoja poročevalca in je potem priobčil celo vrsto člankov, katerih podatki se vjemajo z ugotovitvami prej poslanih katoliških opazovalcev. Zdaj tudi francoska javnost vsaj približno ve, kaj se godi v Maroku.

Kakor je znano, se je lani med 7. in 8. decembrom izvršilo v Casablanki veliko krvproletje. Francoski poveljajoči general v Rabatu in za njim francoska vlada sta poročala, da je bilo ob tej priliki ubitih le 38 oseb in 79 ranjenih. Da bi prevarili svetovno javnost, so Francozi tedaj poročali, da so dotične izgrede povzročili komunisti in prenapeti marokanski nacionalisti, dasi so ameriški in tudi nepristranski francoski opazovalci opozarjali svetovno javnost, da ni bilo tako.

Ko so se vrnili iz Maroka opazovalci, ki so jih tja poslali katoličani, je sklical katoliški obveščevalni center veliko zborovanje v Parizu, kateremu je predsedoval znani katoliški pisatelj Francois Mauriac. Poročila opazovalcev, ki so bila podana na tem zborovanju, so poslušalce naravnost pretresla. Ti so javno ugotavljali:

Uradna poročila o dogodkih v decembru lanskega leta so bila neresnična. Takrat ni bilo v Maroku nikakih spopadov med komunisti in nacionalisti, ne eni in ne drugi niso povzročili takrat kakih nemirov. Krvavi izgrede so bili povzročeni od Francozov samih. Predvsem je med Marokanci vzbudilo silno razburjenje strupeno pisanje francoskega časopisja v Maroku, ki je žalilo narodni čust prebivalstva, nato pa so povzročile izgrede ostre vladne in policijske odhrede. Ob priliki teh izgrede je bilo ubitih 1.500 oseb in več tisoč je bilo ranjenih. Vlada poročila so bila popolnoma napačna. Linčanja oseb niso povzročili in ne izvedli domačini, med žrtvami ni bilo Francozov.

Poročila so tudi nadalje ugotovila, da francoske politike v Maroku ne narekuje francoska vlada, marveč tamkajšnji francoski kolonisti, kar je potrdil tudi bivši francoski zunanji minister Robert Schuman v svojem članku v listu La Nef.

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

Brodar Lebar

Lebar Martin, zvučni pintar i brodar za prevažanje ljudi i ži-vine v Meksiko i nazaj, so imeli celo vrsto lepji lastnosti. Njihova največja slabost je pa bila to, ka so strašno kunoli, če so bili čemerni. Tudi pili so malo pre-več. Pa bi jim človek pijačo ešče spregledno, ar so tudi s trdim delom znali nekaj zaslužiti. I nikdar so ne bili tak pijani, ka ne bi gledali na svojo zvunešnost. Vsikdar so bili čisto i lepo oblečeni. Če le kunoli ne bi tak jako grdo. Mislimo pa, ka jim zato Bog ne vzeo vse za greh, ar so kunoli v čemeraj, ka so nanč sami ne znali presoditi ka gučijo. Pa če so znali kunoti, so znali tudi moliti. Vsaki den i posebno vsakšo nedeljo so opravljali svoje molitve.

Zaistino od srca so Martin molili te, kda so ednok pelali brod prek struge v Meksiko i se je vože pod špulov vtrgnolo. Kak se je moglo to zgoditi, sami ne so znali. Brod so odkapili kak navadno i z hrptom porinoli kret proti bistrickoj strani. Kumpi so se lepo na poškao n-ravnali proti Meksiki i špula je pravilno trikrat, štirikrat zdrknola po velkom voži, štero je bilo napnjeno na obojem kraji struge. Te pa naednok nekaj poč-i, špula obvisi na velkom voži, brod se je odtrgao od špule i vo-đa ga je nesla dol. Martin so v tistom hipi sprevideli nevarnost ne samo za brod, nego tud za njihovo življenje. Skočili so vkraj od kreta i na sredi broda poklek-noli, krenščak vrgli od sebe i povzdignjenimi rokami molili i prosili Boga za pomoč. I Bog je posluhna Martina. Tam kde se je struga zavinola, se je brod narahli počujšno kre brega, Mar-tin so skočili na breg i vože za-drgnoli okolik močnoga debela tam rastočega dreva. Lebar i brod sta bila rešeniva. Eli denok so se tak prestrašili, ka so za vsikdar zgubili veselje do brodarstva. Ne dugo po tistom so brod odali na žabnik pri Sv. Martini, to je kakšij osem kilo-metrov niže dol na Muri. Od ti-stoga časa so se samo z ladjov vozarili po Muri.

Čeravno je ta nesreča jako prestrašila Martina, so se zato ne odvadili kunoti. Na veliki čer-tek so prišli opet pijani domov. Drevje ešče ne imelo listja i nji-ve so bile komaj obdelane. Do-mači so že ozdaleč videli prihajati oco i so čuli, kak so v čeme-raj kričali. Na vrtnicaj svoje njive so napravili ešče nekaj ko-rakov do struge i poglednoli la-rak. Ovarali so, ka je ne bila zaklenjena. To jij je ešče bole razčemerilo. Koga so prle kunoli, to ne bilo znati, liki zdaj so se čemer i obrnoli proti deci i ženi. (Drgoč dele).

Dvor Baraga št. 1317 Kat. borštnarjev

Cleveland, O. — Našega pik-nika zadnjo nedeljo na farmi Sv. Jožefa št. 169 KSKJ se je ude-ležilo lepo število rojakov. Pre-pričan sem, da so se vsi dobro zabavali in preživeli prijetno po-poldne v naravi.

Francoski katoličani so na podlagi teh poročil javno izjavili, da je marokansko vprašanje predvsem moralnega značaja. Francoski časopis Temoignage Chretien je v svo-jem članku "Marokanska drama" zapisal: "Mi smo posre-dovali kot kristjani, ker ne smemo prezreti teh težkih od-kritij. Mi govorimo radi odgovornosti, ki jo imamo kot Fran-cozi in katoličani."

Ta obsoda marokanskih dogodkov od strani francoskih katličanov naj bi bila zgled katoličanom v vseh svetovnih državah, da bi presojali svojo domačo politiko predvsem z moralnega stališča, ne pa z nacionalno ali kapitalistično šo-vinističnega stališča svoje države. Marsikaj bi bilo na svetu drugače, ko bi se bili katoličani vedno držali tega stališča.

Nagrade so bile razdeljene ta-kole: prvo je dobila Mrs. Ober-star, 7008 Hecker Ave., nato po vrsti: Joe Russ, 7304 Hecker Ave., Vic Jazbec, 7019 Myron Ave., J. Merhar, 1127 E. 66. St., Joe Cerjeck, 16809 Grovewood Ave.

Vsem gostom prisrčna hvala in ob priložnosti zopet na svide-nje! Louis Erste.

Prepoved parkanja ni rešitev za St. Clair Ave.

Cleveland, O. — Prepoved par-kanja na St. Clair Ave. ne bo rešila vprašanja parkanja avtomo-bilov na tej cesti. Če bo ta pre-poved uveljavljena, to ne bo v korist trgovcem in podjetnikom hiti ne bo ugodno za člane raz-nih bratskih društev, ki hodijo vsak mesec plačevat svoj ases-ment v Slov. nar. Dom ali v Hr-vaški nar. dom.

C. T. S. manager Hydes v svo-jem predlogu o prepovedi par-kanja na omenjeni cesti, eni naj-prometnejših v vsem mestu, mi-sli v prvi vrsti na avtobusni pro-met in na promet, ki gre v okoli-ške sosednje naselbine, ne pa na potrebe naše naselbine same.

Z vedno več avtomobili na ce-sti bi bilo treba poskrbeti za sin-hronizacijo signalnih luči od 9. do E. 152. ceste na St. Clair Ave. S tem bi odpadla prenekatera ovira in promet bi tekel gladko in naglo. Potrebno bi bilo tudi vsaj en del prometa s težkimi tovornimi avtomobili usmeriti po Superior Ave. in po Euclid Ave., da ne bi trpela samo St. Clair Ave.

Prebivalci, trgovci in drugi podjetniki ter člani bratskih društev, ki zborujejo v omenje-nih narodnih domovih, naj od-klanjajo prepoved parkanja na St. Clair Ave. vse dotlej, dokler ne bo poskrbljeno za kak drug primeren prostor za parkanje avtomobilov v bližini.

Anthony Kosan, kandidat za mestnega svetnika za 23. vardo.

"Bila sem v zagraški fari v starem kraju!"

Cleveland, O. — Slišim, da ljudje radi bero dopise posebn-še, če kdo opisuje svoje doživlja-je s potovanja. Od vseh takih popisov so vsaj za zdaj najbolj brani popisi potovanja po stari domovini.

Napisala bom nekaj o življe-nju in razmerah, kot sem jih vi-dela s svojimi očmi v Valični va-zaklenjena. To jij je ešče bole razčemerilo. Koga so prle kunoli, to ne bilo znati, liki zdaj so se čemer i obrnoli proti deci i ženi. (Drgoč dele).

Res je, da so zgradili več no-vih cest in postavili okoli tova-ren nove stanovanjske hiše za delavstvo, toda ubogi kmet mo-ra vse to plačevati z visokimi davki. Ker je država prenekate-remu kmetu zaplenila zemljo, ne-katerim vso, drugim en del, pri-ležilo lepo število rojakov. Pre-pričan sem, da so se vsi dobro zabavali in preživeli prijetno po-poldne v naravi.

Francoski katoličani so na podlagi teh poročil javno izjavili, da je marokansko vprašanje predvsem moralnega značaja. Francoski časopis Temoignage Chretien je v svo-jem članku "Marokanska drama" zapisal: "Mi smo posre-dovali kot kristjani, ker ne smemo prezreti teh težkih od-kritij. Mi govorimo radi odgovornosti, ki jo imamo kot Fran-cozi in katoličani."

Ta obsoda marokanskih dogodkov od strani francoskih katličanov naj bi bila zgled katoličanom v vseh svetovnih državah, da bi presojali svojo domačo politiko predvsem z moralnega stališča, ne pa z nacionalno ali kapitalistično šo-vinističnega stališča svoje države. Marsikaj bi bilo na svetu drugače, ko bi se bili katoličani vedno držali tega stališča.

ČASU PRIMERNA

Spoštovani gospod urednik!

*Da za pesmice Vam ni, predobro vem,
kot prijatelj vendar skromno upat' smem,
da ne boste odklonili vrstic teh,
naj gredo med svet za dobro voljo, smeh.*

ZA RESNICO

*Sem zamaknil se pred dnevi, ne v nebo,
le v dekleti na razpotju za vodo.
Prva lepa, dobra, ljubezniva vsa,
me vabila je prijazno iz srca:*

"Jaz sem Domovina, pojdi za menoj!"

"Če odkriješ mi resnico, grem s teboj."

*Se oglasi druga: "Hej, tovariš, sem!
Jaz, Prosveta, vso resnico ti povem.
Šla sem v domovino, bila Titov gost,
in pri njem dobila informacij dost.
Narod Tita ljubi, v ogenj gre za njim,
tudi jaz sem srečna, vsa le zanj gorim."*

*Domovina pa resnobno: "To ni res!
Kot Zveličar narod je pribit na les.
Bos je in izmozgan ter poln bolečin,
Titu pa želi le — skorajšnji pogin.
Svobode, o k'teri sanjaš, nikjer ni,
in neumen, ki za tabo še drvi.
Kogar ti učiš, ta v temi bo ostal,
in priklenjen v zmote, bo nazadoval."*

*Se Prosveta razkorači, zakriči:
"Izdajalci, polni bratske ste krvi!"*

*"Da v potokih tekla je slovenska kri,
kriv je Tito, njega se še kri drži.
Enkrat vsa resnica prišla bo na dan,
takrat tvoja bo obramba vsa zaman.
Danes tvojim mnogim se svetlika že,
vidijo, da laž res kratke ima noge.
Šli prepričati se na svoje so oči,
pravijo, da domovina res trpi.
Glej, kot Savel romali so v stari kraj,
a kot Pavel vračali se vsi nazaj.*

*Plačance pa zviti Tito je gostil,
vedel je, da Sam bo dolarje delil.
Tu zdaj silno vneto pridigujejo,
dični butci se jim pridružujejo.*

*Še visoke glave Titu šle so v past,
slavo mu pojejo, njim nikakor v čast.*

*Čista pa resnica se pri men' dobi,
kdor me sluša, temu um se razbistri."*

Stopil ročno sem na Domovine stran:

"S tabo za svoj narod se pridružim v bran!"

Vrhovčan.

Od zaplenjene zemlje dobi dr-žava zelo malo. "Tovariši," ki imajo to zemljo v upravi, skrbje in prvi vrsti za se, država in nje-na korist jim je deveta briga.

Nekatera posestva so v naje-mu. Hiše na njih so v slabem stanju, ker jih nihče ne popravlja. Ljudje so v splošnem zelo dobri. Tudi uradniki so bili povsod vljudni in prijazni, v kolikor se mene tiče.

Najhušje je duhovnikom in Cerkvi. Država je zaplenila vso zemljo, ki je bila nekda last Cerkve in njenih ustanov, le tu in tam so nekaj malega pustili. Tako duhovnik zjutraj po maši vzame motiko in gre kopat in obdelovat ono ped zemlje, ki so mu jo pustili za preživljanje. Duhovnika boste le težko srečali v duhovniški obleki. To nosijo le doma.

Vojne poškodbe so v Zagradcu delno popravljene. Kmetje ni-majo živine, kot so jo imeli nek-daj. Navadno sta vprežena v voz vol in krava, kak rep pa je še do-ma in hlevu. Svinjaki so bolj polni.

Do nedavnega so kmetom s si-lo jemali živino, zato so imeli ti mlade hleve, kar je v precej-šnji meri še danes. Ker ni živi-ne, ni gnoja, nepognojene njive pa ne prinašajo bogatega pridel-ka.

Več imajo kokoši. Te se hitro zarede. Sedaj so razmere v to-liko boljše kot so bile pred le-tom, da kmetom ne jemljejo več s silo.

V vsaki vasi imajo človeka, ki ima nalogo poročati oblastem, kaj ljudje govorijo, kaj počno in koliko pridelajo. Kakor hitro kmet kaj prodaja brez dovoljenja in oblasti za to zvedo, mu nalo-gov po Ameriki. S komerkoli že kazni ali pa mu povečajo do-

hodninski davek, kar je končno isto.

Ljudje, posebno mladina, veli-ko veseljačijo. Starši s skrbjo gledajo na mladi rod. Vendar pa vsaj dober del mladine še vedno zahaja v nedeljah v cerkev in prejema zakramente.

Amerikancem postrežejo do-mačin z vsem, kar imajo. Obi-isk iz daljne Amerike je za nje pravi praznik. V splošnem je življenje precej trdo, kar pa lu-dje ne občutijo tako hudo, ker so na slabo že navajeni.

Kilogram kave stane 4.000 di-narjev. Da si jo kmet ali kmečka žena ne moreta za to ceno pri-vožiti, je več kot jasno. Težko je zlasti za obleko. Videla sem mlade močne može v vse nav-zkriž zakrpani obleki. Dostikrat mi je kdo takih rekel: "To je vse, kar imam!" Kdor ima svojce v Ameriki, je dosti na boljšem. Ti mu vsaj nekaj pošljejo; kdor pa ne dobi od nikoder nič, je pa res usmiljenja vreden.

Dragi rojaki in rojakinje, po-magajte svojim trpečim bratom in sestram. Oni so zadovoljni z vsem, kar dobijo iz Amerike. Če je preveliko, odrežejo, če je pre-pamajhno, kaj dodajo. Marsikdo ima doma obleko, ki jo ne nosi več, kakor prav bi prišla onim tam! Če jo že sam ne pošlje, ker nima nikogar tam, naj bi jo dal njim, ki imajo doma sorodnike ali prijatelje, da jo jim pošljejo ti. "Nag sem bil in ste me oble-tili!" bo spregovoril nekoč Gos-pod.

Ob koncu naj izročim pozdra-ve vsem, ki so doma iz far Za-gradec, Fužina, Krka, Žužem-berk. Iz teh fara je veliko roja-kov v fari sv. Lovrenca in dru-gih oblasti za to zvedo, mu nalo-gov po Ameriki. S komerkoli že kazni ali pa mu povečajo do-

čal: "Ko se vrneš, mi pozdravi rojake!" Blagrovali so nas vse, ki smo v Ameriki in ki nam ni treba toliko trpeti, kot morajo oni.

Bodimo hvaležni Bogu za to dobroto in pomagajmo trpečim doma!

Alojzija Strajnar
9618 Union Ave.

Profesor Janko Mlakar umrl

Iz Slovenije je prišlo sporoči-lo, da je dne 10. ali 11. avgusta — datum ni točen — t. l. umrl v Ljubljani profesor Janko Mla-kar, znani planinec, planinski pisatelj, humorist, izvrsten potopisec ter neumorni kulturni in prosvetni delavec.

Pok. prof. Mlakar se je rodil 25. jun. 1874 v železnikih. Ljud-sko šolo in gimnazijo je obisko-val v Ljubljani. Po maturi je l. 1893 vstopil v ljb. bogoslovje. V duhovnika je bil posvečen l. 1897. Kot kaplan je od tega leta do 1900 služboval v Postojni, nato je pa bil nastavljen kot kate-het v Ljubljani. L. 1909 je na-pravil izpit za poučevanje vero-uka na srednjih šolah in je bil l. 1910 imenovan za profesorja verouka na Mestnem liceju v Ljubljani, poznejši ženski realni gimnaziji. Na tem zavodu je de-loval vse do l. 1926, ko je prosil za upokožitev.

Ni bilo v naravi pokojnikov, da bi se bil v pokoju predal brez-delju. Vse razpoložljivi čas je posvetil pisanju potopisov, opi-su posameznih gora, pisanju raz-nih iger in svojih spominov, ki so izšli pozneje v debeli knjigi leta 1940. Veliko dela je posvetil Prosvetni zvezi, v kateri je de-loval ne samo kot odbornik, am-pak še bolj kot izredno priljub-ljen predavatelj na štev. prosvet-nih večerih v Ljubljani in tudi v podeželju. Sodeloval je tudi pri ustanovitvi Uršulinske ženske gimnazije v Ljubljani ter jo je vodil kot ravnatelj, razen tega je na zavodu še poučeval kot profesor in pri vsej svoji zapo-slenosti vodil Marijansko kon-gregacijo študentk. Za razne na-stopne članice te kongregacije je vedno sam pisal igre, jih sam re-žiral in v njih tudi sam nastopal. Tako v igri "Povest o izgubljeni Marti," v kateri je igral vlogo kateheta. Po smrti kanonika Sušnika je postal tudi predsed-nik mogočnega slovenskega za-varovalnega zavoda Vzajemne zavarovalnice. Ves čas je pa kot šentpeterski faran stalno pomagal pri cerkvenih opravilih v šentpeterski župni cerkvi, kjer je vedno maševal ob sedmih zju-traj. V tej cerkvi je pomagal pri liturgičnih obredih še letošnjo Veliko noč. Nato ga je pa za-vratna bolezen položila v poste-ljo, iz katere ni več vstal. Bole-hal je za rakom v hrbtenici. Sam ni vedel, da ga ima. Po Veliki noči se mu je zdravstveno stanje tako poslabšalo, da so ga morali dati v mavec. Neizmernega trp-ljenja ga je sedaj rešil Bog.

Pok. prof. Mlakar je bil ne sa-mo v Sloveniji, ampak tudi v ev-ropskem planinstvu, znana osebnost.

Kot velik ljubitelj narave je največ svojih spisov posvetil slo-venskim planinam. Poznal jih je tako, kot malokateri Slovenc. Saj je bil na Triglavu večkrat, kakor pa marsikateri Ljubljan-čan na Rožniku. Ljubezen do planinskega sveta je znal vzbujati posebno pri mladini in je ra-di tega tudi njegova velika za-sluga, da se je smisel za planin-stvo in gornništvo med Slovenci tako povečal.

Število njegovih spisov je zelo veliko. Pisati je začel že kot bo-goslovec. Največ njegovih potopisov in opisov raznih tur je objavljanih v Planinskem Vestni-ku, Dom in svetu ter Mladiki.

Med slovenskim ljudstvom je pok. prof. Mlakar postal najbolj znan po svojih humoreskah in povestih, ki so bile objavljene v

(Dajte na 3. strani)

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

11. Razširjanje luteranstva v posameznih pokrajinah

Vendar menda tu ni šlo za novo zgradbo, ampak le za prezdavo nekega gospodarskega poslopja, ki je prej služilo za klet in konjski hlev. Nadvojvoda Karol je leta 1586. ukazal Julijani, naj takoj ustavi zgradnjo, a stanovi so se zanj potegnili in se sklicevali na dogovor v Brucku, po katerem je bilo plemičem dovoljeno na svojem svetu izvrševati protestantsko bogoslužje. Res so bili poslednji luterani v Begunjah nemoteni, dokler jim ni reformacijska komisija uničila molivnice (1600).

Ker nadvojvoda plemičem pri Katzensteinu ni mogel blizu, se je tembolj trdil, da bi Radovljčane odtegnil njihovega vplivu. Ponovno so odšla leta 1586. povelja na vicedoma in radovljjski mestni svet, naj prepreči jo izhajanje meščanov v Begunje in naj potvrdi tudi o Klemenju Bobku, ki nastopa kot predikant, dasiravno je le krojač po svojem poklicu. Vidi se, da nadvojvoda takrat še ni imel zanesljivih moči, ki bi bili odločno nastopili. Komisarji, ki jih je imenoval vicedom, da bi preiskovali dogodke v Begunjah, so se drug za drugim odtegnili neljubmu poslu in se na različne načine izgovarjali.

Nov povod tožbam in prepitrom med katoličani in luterani je bilo strogo postopanje radovljjskega župnika in ljubljanskega prošta Gašperja Freuden-schusa, ki ni hotel pokopati luteranskih mrtličev na katoliškemu pokopališču. Ko je na dan novega leta 1587. imel biti pogreb Mihaela Bohinjca, sina znanega luterana Jurija Bohinjca, je Freudenschuss prepovedal cerkovniku skopati jamo, očetu pa rekel, naj le gre s svojim mrtvim sinom v Begunje, kamor nadvojvoda, naj Bohinjca samega vtaknejo v zapor zaradi čitanja postile, pridigovanja in prepovedanih shodov. Leta 1590 so bili pozvani v Gradec radovljjski luterani Jernejec, Matija Zavid in Jakob Žerovec, da se pred nadvojvodom zagovarjajo zaradi nepokorščine, meščan Svarc pa je imel biti izgnan. Mestni sodnik Janez Dienstmann je odgovoril na ta ukaz, da sta Zavid in Jernejec v Matiji Zavid pripravljena ubogati nadvojvoda, pa nimata potnine, Svarc je odgovoril, naj mu le pošteno plačajo hiš in svet, potem bo rad zapustil Radovljico, Žerovec, čegar posestvo je

They'll try even harder to catch the Bouquet if the Flowers are from

CENTA

slovenska cvetličarna
CVETLICE ZA VSE PRILIKE
STANLEY in JULIE CENTA,
lastnika
1551 Hayden Ave.
Phone: GL 1-6876
Res.: GL 1-1539

spadalo pod oblast deželnega plemenitaša, pa ni prišel blizu. — Pozneje ni nobenih poročil več o luteranstvu v Radovljici; kakor drugod, je tudi tu hitro pojemalo.

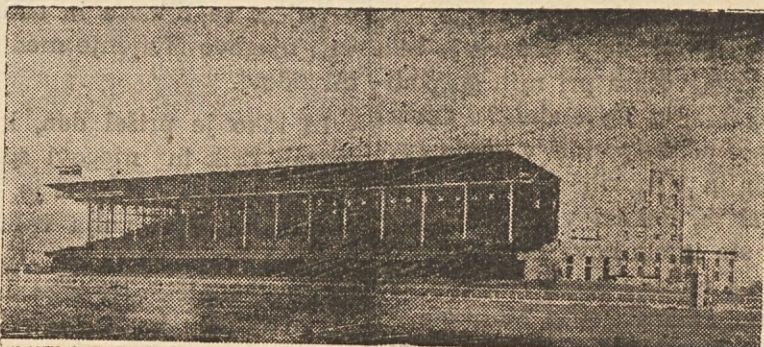
Na Dolenjskem ni bilo tako znamenitih mest in trgov, kakor jih je imela Gornjska, zato tukaj tudi ne najdemo tako razvitega meščanstva, kakoršno je bilo v Ljubljani, Kranju, Loki ali Kamniku. Nova vera je bila tu bolj kot drugod navezana na gradove. Med ljudstvo pa je tam manj zašla, ker je bila prav Dolenjska leta 1573. prizorišče velikega kmečkega upora, ki je bil naperjen proti plemstvu in njegovim terjatvam. Zato tla za nove nauke niso bila pripravna.

Na Igu je pospeševala protestantstvo plemiška rodbina Schnitzenpaum, posestnica gradu Soneck. Volbenik Schnitzenpaum se je okoli leta 1580. polastil podružnice sv. Jurija, ki je bil menda patron; dal je vso cerkevno opravilo, celo zvonove in cerkevno uro odnesli na svoj grad. Valvasor obširno opisuje, kako se je ob tej priliki neki Schnitzenpaumov hlapec norčeval iz kipa sv. Jurija in pri tem zažgal graščino. Luteranstvo je moralo tod zaiti tudi med kmečko ljudstvo, ker je škof Hren 1. 1604. dal izjansko župniku posebno navodilo, kako naj izkuša luterane pridobiti za katoliško cerkev.

Med najmočnejše in najvplivnejše pospeševalce luteranstva na Kranjskem moramo prištevati grofe Turjaške, ki so imeli na svojem glavnem gradu Turjaku že zgodaj predikanta. Še danes se imenuje stara grajska kapela, ki je okrašena s prednjeveškimi freskami, "luterovska kapela." Tu so pridigovali Jurij Dalmatin, Andrej Savinec, Janez Folt in drugi predikanti, ali pa so turjaški uradniki grajski družini čitali iz postile, katekizma, pesmarice ali sv. pisma. — Svoje podložne kmete so hoteli Turjaški zapeljati v novo vero s tem, da so izročili župnijo Skocijan pri Turjaku luteranom. Od leta 1564. dalje nahajamo tu same predikante za župnike. Imenujejo se: Jurij Dalmatin, Andrej Savinec, Marko Hilander, Nikolaj Murič. Nadvojvoda Karol je sicer izkušal župnijo Turjačanom iztrgati in zahteval, naj dokažejo svoje patronstvo do Skocijana. Ti so se sklicevali na starodavne pravice svoje družine in se zanašali na velik ugled in veljavo, ki so jo v deželi uživali. Tako je stvar počivala do 1. 1597.

Ljudstvo ni imelo zaupanja do svojih krivoverskih župnikov. L. 1581. poroča škof Bizancij, da so župljani po večini katoliški, hodijo k božji službi drugam in tudi raje drugod prejemale zakramente, kakor da bi imeli posla s predikanti. Sedemnajst let pozneje pa piše škof Hren, da "se je poluteranilo v Skocijanu le 20 do 30 kmetov in je sve drugo milost čudovito v pravi veri ohranila." L. 1598. je občina sama prosila patriarha za katoliškega župnika, češ da je po sili in po vplivu grofov Turjaških škocijanska fara, ki šteje okoli tritisoč ljudi, že precej luteranska. Za župnika naj se postavi Andrej iRbič — Piscator, da župnijo zopet pokatoličani. Nadvojvoda Ferdinand je predlagal Ribiča za Skocijan, ne da bi prašal grofe Turjaške in je ukazal stišskemu opatu in vicedomu, naj ga umestita. (Dalje prihodnjič.)

KONJSKE DIRKE

V petek bo prvič po 1. 1944 otvoren prenovljeni dirkališč Thistle Down. Dirke bodo trajale 44 dni. Pri otvoritvi bo sodelovala godba ob navzočnosti najrazličnejših veljakov socialnega, gledališkega in športnega sveta. Thistle Down, eno najlepših dirkališč v Ohio, s tribuno — vredno preko \$2,500,000, leži ob Northfield Road (Route 8) jugo-

vzhodno od Clevelanda. Začetek dirk bo ob 2. uri popoldne. Najzanimivejši bo Ohio Derby 10. oktobra. Zanj je določena posebna nagrada \$25,000. Manager Louis Pondfield je nedavno izjavil, da bo največje zadovoljstvo uprave dirkališča poskrbeti za udobje gostov. Na dirkališe bodo vozili posebni busi iz središča mesta, Greyhound busi pa iz okoliških naselbin.

PROFESOR JANKO MLAKAR UMRL

(Nadaljevanje z 2 strani)

Koledarjih Mohorjeve družbe. Sem spadajo: Kako je Trebušnik hodil na Triglav (1908), Kako se je Trebušnik vozil v Trst (1908), Zadnji rokovanje (1909). Trebušnik na dunajski lovski razstavi (1911).

Dijaški list Mentor je pa v letih 1930-1 1932-3 objavljala Mlakarjeve spomine na šolska leta do mature. Napisal je tudi več podlistkov za Slovenca, Domoljuba in več planinskih opisov za Ilustriranega Slovenca. V Planinskem Vestniku je do 1. 1902 rabil šifro I. M., J. M. in enkrat dr. S. C.

Leta 1931 je izdal verouk za četrti razred srednjih in meščanskih šol, njegovi Spomini so pa izšli v veliki knjigi leta 1940 v založbi Jugoslovanske knjigarne. Po značaju je bil pok. Mlakar izredno plemenitega srca. Sleherna krivica ga je bolela. Za reče, veže je imel vedno odprto srce. Prav tako za svoje duhovne sbrate-begunce med drugo svetovno vojno. Imel je dar neprisljenega, naravnega, izredno sočnega humorja, ki preveva vse pokojnikove številne spise. Kot predavatelj je bil gotovo najbolj priljubljen, kar smo jih imeli. Saj je zadostovalo samo njegovo ime, pa je bila dvorana že polna. Povsod je navadno govoril o lepotah slovenskega planinskega sveta. S svojimi duhovitimi domislicami je znal ljudi zabavati kot malo kdo.

To je samo v glavnih obrisih prikazano življensko delo pokojnega prof. Janka Mlakarja. Še zdaleč ni popolno. Saj nam ni med drugim znano njegovo delo v povojnih letih. Toda še s tem, kar je ustvaril, si je zagotovil častno mesto v vrsti slovenskih zaslužnih moč.

Naj počiva v miru in slovenski zemlji, ki jo je tako lepo opisoval v svojih spisih in naj pri Bogu uživa obilno plačilo za vsa dobra dela, ki jih je izvršil v svojem dolgem in plodovitem življenju.

Vesti iz Slovenije

Tudi Bevan v Jugoslaviji

Pred vojno so hodili v Jugoslavijo radi na počitnice drugi angleški plemeniti, med raznimi je bil tam tudi vojvoda Vindsorski in njegova žena, bivša Mrs. Simpson. Odkar pa v naši stari domovini oblače in vedre komunisti, je postala posebno priljubljeno letovišče angleških laboristov. Letos je bil tam na počitnicah predsed. del. stranke Clement Attlee. "Bil je gost maršala Tita," kot poroča ljubljansko komunistično časopisje. Attleejev levičarski nasprotnik v delavski stranki A. Bevan se je pa dal povabiti od Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. On in njegova soproga sta preživela počitnice največ v Dubrovniku in v Crikvenici v Dalmaciji. — Menda ni dovolj, da jugoslovanski delavec vzdržuje

"svoje voditelje," mora torej poskrbeti še za letovanje angleških. "Mlajši komunisti zašli..." Sekretar mestnega komiteja Zveze komunistov v Ljubljani je v enem svojih nedavnih govorov, v katerem se je zaletel v sen. McCarthyja, dejal, da so zlati mlajši komunisti v političnem pogledu zašli v malomeščanstvo, šovinizem, nedisciplino... — Torej tudi mladina ne sledi komunistom tako zvesto in navdušeno, kot bi nas nekateri obiskovalci domovine radi prepričali. Tov. Krivic ve to dosti bolje od njih.

Cena elektrike se je znižala S 1. avgustom se je znižala v Sloveniji cena električnega toka za okrog 30%. Pocenitev je omogočilo povečanje proizvod-

Moški dobljo delo

Turret Lathe Operators

Izkušeni in neizkušeni
1. in 2. shift
53-urni teden
Air-Conditioned tovarna
ROTOR TOOL CO.
26300 Lakeland Blvd. (179)

Ženske dobljo delo

Ženska dobljo delo

Išče se ženska za lahko hišno delo, pranje in likanje, en ali dva dni na teden. Kličite EX 1-3431. (180)

Šivilje (Power)

za šivalne stroje

izkušene začetrice

za delo na ženskih oblekah. Dobra prilika za novo naseljenke. Angleško ni potrebno. Bloomfield Co. 2212 Superior (180)

MALI OGLASI

V fari Marije Vnebovzete
Blizu Holmes Ave., lepa 7 sobna hiša z 4 spalnicami.
Blizu Lake Shore Blvd.

Se lahko takoj vselite, 1 družinska z 6 velikimi sobami, dvojna garaža, plinsko gretje.
Kovac Realty
960 E. 185th St.
KE 1-5030 (180)

Harmonika naprodaj

Dobro ohranjena harmonika s prijetnim glasom poceni naprodaj. Oglasite se pri Mencin na 1173 E. 61 St. —(180)

Iščejo stanovanje

Mirni trije odrasli iščejo 5 ali 6 sob v St. Clairski okolici. Kličite EX 1-0785. —(179)

MAX'S AUTO BODY SHOP

MAX ZELODEC, lastnik
1109 E. 61 St.
Tel.: UTah 1-3040
Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

nje. Letos so namreč stekle nekatere nove elektrarne, ki so jih začeli graditi titovci takoj po vojni, nekatere pa še Nemci med vojno.

Moški dobljo delo

Boring Mill Operators

To delo je na razpolago na našem 2. shiftu
Morate biti izkušeni in sposobni sami sestavljati

11 ur vsak večer (55 ur na teden)
Visoka plača od ure tudi incentiva in nadurna plača
Obiščite naš employment urad od 8 - 4:30 — v soboto od 8 - poldne.

THE OSBORN MFG. CO.

5401 Hamilton Ave. (182)

TAPCO

zdaj izbira izkušene moške

Z A

TOOLMAKERS

Experimental Work
Building Jigs
and Fixtures

SELECT

TOOLROOM
OPENINGS

ARC

and
HELIARC

WELDERS

MAINTENANCE

TINSMITH

MACHINE REPAIRMEN

Če ste sposobni vas izučimo na delu za

PRODUCTION

BENCH

INSPECTION

HAND TRUCKING

MISCELLANEOUS

MACHINING

Employment urad odprt: V ponedeljek skozi petek 8 zj. do 4:30 pop. V soboto in nedeljo 8 zj. do 3:30 pop.

Prosimo prinesite izkaz državljanstva. Morate biti pripravljeni delati KATERIKOLI shift.

THOMPSON PRODUCTS, Inc.

23555 Euclid Ave.
(C.T.S. Bus 28) (182)

FORD MOTOR COMPANY

Clevelandska tovarna

sprejema prošnje
od

Novih Amerikancev

ki govore nekaj angleškega. Ta firma nudi visoke plače, dobre delovne pogoje in varnost za bodočnost. Zdaj preiskujemo sposobnost moške za vsa različna dela. Prosimo oglasite se v našem employment uradu osebno na Engle Rd., južno od Brookpark. Če živite izven mesta, pišite na

FORD MOTOR CO.

17601 BROOKPARK RD. (184)

Cleveland, Ohio

MERCHANTS ZNAMKE SO DODATNI PRIHRANKI

BAILEY'S BASEMENT

Posebna vrednostna RAZPRODAJA

SPECIAL PURCHASE
Sale

IZREDNE VREDNOSTI! DO \$35

nenašiti plašči

- ZA POSEBNE PRILIKE
- PLAŠČI ZA VSE PRILIKE
- PLAŠČI Z "ZIP"
- VETERNI PLAŠČI

Progasti... Križasti... 1-barvni
V vseh željenih barvah
PREKINJENE MERE ZA ŽENE, DEKLETA, MLADENKE
Pohitite z nakupom teh modernih neobšitih plaščev.
BAILEY'S Basement: Downtown

\$20

Razprodaja

komaj došlih
NOVIH JESENSKIH

Oblek

Na razprodaji
posebno nizko

3.99

- RAYON TAFTI
- LEPI RAYONI
- LJUBKI TECAIS
- RAYON FAILLI
- NOVI COBLAIR-I
- RAYON JERSEJI

1-barvne Križaste Pikčaste Kombinirane

MERE 9 do 15, 10 do 20
46 do 52... 16½ do 24½
Skiciran je samo eden izmed nešteti novih jesenskih krojev. Prekrasna izbira oblek po samo 3.99! Neverjetna vrednost!

BAILEY'S Basement,
Downtown Store

HRUŠKE in ČEŠPLJE

Sveže zaklane in očiščene piščance—pisano blago od vreč, ki se lahko uporabi za vsakdanje obleke, dobite pri

ADOLPH J. SOMRACK

MAPLE GROVE ROAD
(Med Route 91 in 174, blizu Route 84)
Tel.: Willoughby 2-1845

VAS MUČI REVMAZEM?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.

MANDEL DRUG
SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
KE 1-0034

Naročila sprejemamo in izvršujemo po pošti tudi za Cleveland.

Re-Nu Auto Body Co.

Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje. Welding.

JOHN J. POZNIK in SIN
GLenville 1-3830
982 East 152nd Street

JOHAN BOJER:

IZSELJENCI

ROMAN

Kaj pa, če bi bilo vse to kakor katera od materinih čudovitih zgodbo? Sicer je bil samo s Kvídala, ampak vendarle, v svetu si bo daleč pomagal. In ko je sedela zvečer pri oknu in strmela v rdeče in sive pokrajine oblakov nad Sinjo goro, je vide-la tamkaj v njih vse. Ali potem bo imel Morten celo kopo oblek, rokavic, nogavic in srajc. Ah, to bo dela. Sedeti bo morala cele noči in šivati.

Ljudje pa so imeli spet govori o neki znameniti stvari. Erik Foss je stanoval pri svoji materi, Suhi Olini, v majhni kočici pod hribom. Nekdo od sosedov je trdil, da je videl, kako se je nekega večera polkovnikova hči, gospodična Elza, splazila iz gozda v kočico. Kaj je to pomenilo? Marsikdo se ni mogel premagati in je vprašal Erika, če je bilo res. Erik je zmajeval z glavo. "Da si morejo ljudje izmisliti kaj takega."

O nečem pa ni bilo dvoma: da je bil namreč polkovnik v mestu in govoril z Olom Vatnejem. In tudi o tem ni bilo dvo-

Vse naše meso je sveže s farme

PRODAJAMO GA PO NAJ-NIŽJE MOŽNIH CENAH

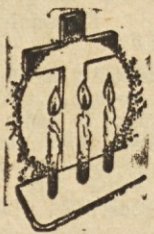
**Zmleto goveje meso
25c funt**

**Shoulder Lamb Chops
75c funt**

**Mlada goveja jetra
59c funt**

**Doma prekajene "Picnic"
šunke
49c funt**

**LILLIAN'S
SUPER MARKET
784 East 152 St.
GL 1-2836
FREE DELIVERY**

V blag spomin

OSEMNAJSTE OBLETNICE SMRTI
NAŠE LJUBLJENE IN NIKOLI
POZABLJENE HČERKE IN
SESTRICE

Alice Benčin

ki je v cvetu angelskega življenja
preminula dne 10. sept. 1935

Ljuba hčerka, draga sestra,
prezgodaj si ločila se od nas,
zapustila mater in očeta
in dva brata žalostna.

Zaklad ljubljene si bila,
v cvetu življenja si nas zapustila,
a Tvoj spomin ves lep živi,
med nami bo do konca dni.

Bog daj naši hčerki in sestrici mirni
počitek do svidenja.

Zalujoci:

JOHN in ANGELA BENČIN, starši
JOHN in STANLEY, brata

Cleveland, Ohio, 10. sept. 1953.

ma, da bo šel Ola z Erikom v Ameriko. Tam tudi iz njega lahko postane cel človek. Kar se tiče gospodične Elze, je prav ti ste dni dobila povabilo od strica, ki je bil okrajni glavar v Nordlandu, naj ga obišče, in to je bilo gotovo v seh ozirih najboljšje. Pripravljala se je na pot in potihem prepevala sama zase in je bila spet dobre volje kakor včasih.

Pri Kalu v Skaretu pa je bila, kakor se je slišalo, napovedana pred odhodom dražba. Ljudje so se nehoti muzali. Moj Bog, kaj vendar je imel Kal prodati?

Kljub temu so se praznično oblekali in odpravili na pot. In tisti, ki se nič ni dal prositi, da pride in izklicuje na dražbi, je bil Ebbe.

Čudno je, kadar se kaka hiša do dna izprazni, pride vendarle ta ali ona stvar na dan, ki je vredna svoj šiling. Sani, na katerih je Kal prevozil toliko tovorov drv, samokolnica, lopata in motika, tele in dve ovci, lopatica za peko kruha, kotel za kavo in nekoliko posode, dve postelji z nekaj kožami, nekaj miz, nečke, v katerih je Karen mesila, kadar je bila moka pri hiši. "Vse skupaj za dvanajst šilingov je premalo," je klical Ebbe, "štirinajst šilingov je že bolje. En ort, to še gre nekako. En ort in šest šilingov, kdo da več?"

Morebiti so ljudje prišli največ le zato, da še zadnjikrat vidijo Kala. In marsikdo je pozabil, da mu je bil dolžan v denarju ali v blagu. Zdaj so mislili samo še na to, koliko desk je pomagal prežagati, koliko tovorov drv je zvelkel ponoči domov, kako sijajne šale je zbiral, naj je bila revščina v Skaretu še tolikšna. Mikalo jih je, da bi stopili k njemu in mu segli v roko.

On sam je stal vstran od gneče in okrog njega nekaj starih tovarišev z ribolova na Lofotih. Pačil se je in smehljaj in govoril o Ameriki, kakor da bi bil tam živel veliko let. "Tam je zemlja dobra in mastna," je pravil. "Lahko bi napravil mlečne oves ali ječmen, zrastejo jablane s samimi jabolki. Tam je krompir rumen kakor jajca in ima okus kakor rozine. Če se hočeš najesti, ti ni treba drugega, kakor stopiti čez prag." Tako naglas so se smejali okrog njega, da jih je moral Ebbe opozoriti, naj bodo tihi. Sam Bog ve, od kod je Kal dobil to nekoliko obledelo obleko iz grobega sukna, v kateri je tičal. V resnici, bila je čista in cela.

Za vratom je imel debelo volneno ruto in na glavi kučmo iz ovčje kože. Sicer je bilo zdaj v juliju vroče, ampak nekaj je treba imeti na glavi. Tako navadno ga je bilo videti dostojno oblečenega, in še bolj čudno, da je na delavnik postal brez posla. Karen pa je hodila v črni volneni obleki okrog in pod brado je imela pritrjeno nekaj, kar je bilo podobno naprsni igli. Vendar starejše žene so na koncu rešile uganke: obleka in okras sta bila od njene poroke. Ona in Kal sta očividno spravila, kadar sta pričakovala Ebbeja, svoji poročni obleki v kraj.

Zunaj v kamri je pogrnila Karen mizo z nekajim prtom in postregla s pravo kavo in belim kruhom, če je prišel kak znanec, pred katerim se je hotela za slovo malo postaviti. Od kod denar? Dobila sta menda naskrivoma nekaj šilingov pri Eriku Fossu. Tedaj so pričeli šušljati, da je celo posestnikova žena z Bergheima prišla na dražbo. Kaj napravi Karen? Pričara na dan temen šal, posejan z rdečimi pičicami — ženske so se znova spomnile, da je od poroke — ogrne si ga in stopi iz hiše. Pozdravi gospo z Bergheima in se ji zahvali za zadnjikrat. Veliko se ji prav za prav ni treba zahvaljevati, ampak treba je biti vljuden. "Prosim Vas, stopite malo v kameo," pravi in se čuti to pot da rešljivo in gostoljubno.

Gotovo sta dobila nekaj šilingov na posodo. Ali pa je bila rešitev uganke v tem, da je bila nekega večera pri njih gospodična Elza z Dyrendala? Otroci so se podili po hiši v novih čevljih in v novih oblekah, fanta v sivih, deklici v modrih. Fanta sta imela nove čepice, deklici pa nekake rdeče rutice, s slikami Bismarcka in Moltkeja, ki so jih pametni ljudje rabili gotovo za vsekavanje. Ampak otroci so imeli danes majhne skrivnosti med seboj. Pavlina in Siri sta bili trdno odločeni: mačka z belimi prsmi mora z njimi v Ameriko. Odkar so začeli prazniti hišo in se pripravljati na pot, se je plazila okrog in mijavkala in sitnarila in ni marala nič jesti.

Dobro je vedela, za kaj gre, nedolžna živeale. Če jo mislijo prodati na dražbi, je ne bodo. Obe deklici sta gledali, da ni prišla blizu in pazili nanjo. O-lufu in Andersu je bilo tudi težko zaradi nekih stvari, od katerih se je bilo treba ločiti. Na primer zaradi sekire, a katero sta včasih oba cepila drva. Stvar, ki se z njo vsak dan ukvarjaš, dobi svoj obraz. Ne postane samo znanec, ampak prijatelj. Zdaj pa naj bi šla na boben in naj bi jo prodali. Ni se dalo nič pomagati, vendar bilo je prav žalostno.

Drugače je bilo z največjim kladivom, s katerim je oče nabijal raztrgane čevlje, kadar so bili čevlji pri hiši, in ki sta ga sama rabila za toliko stvari. Zmenila sta se, da ga izmakneta in vzameta s seboj v Ameriko. Kolikor je Kal stikal in stikal za njim, ga ni mogel najti, zakaj fanta sta ga skrila gor v skalovju.

Med množico na dražbi pa je hodil zguban človek. Siver, Kalov brat. Bil je mlajši od njega in vendar je bil ves trhel in mršav. Nosil je svinčene uha-ne v ušesih in je bil mrk in siv.

Imel je dobiti kočico v Skaretu v najem za bratom in nadaljevati njegovo življenje med sivimi zidovi.

In tako je prišel dan, ko so morali Erik in njegovi spremljanci na pot. Avgust je, seno je pospravljeno, polja valujejo, rumena za zelenimi lisami, fjord se blešči. Ni tako lahko posloviti se takega dne od domačega kraja. Prav ko se voz, naložen z zaboji izseljencev odpravlja iz Skarata, opazi Kal, da ni otrok. Ti vražji otroci! Kliče in dirja okrog hiše, kliče in kolne. Nazadnje se oglasi Pavlina zgoraj iz skalovja. "Mačka je mrtva!"

"Je že prav, kaj hudiča me to briga. Da mi pridete pri prič semkaj!"

Vendarle pa niso takoj prišli, ker pokopavali so zgoraj mačko. Zjutraj so jo našli mrtvo. Čudno je bilo, ampak res. Zdaj pa sta dečka izkopala grob, položili so muco vanj in pod njo in nad njo mah, tako da leži na varnem in mehkem. In ko sip-ljejo zemljo na mrtvo truplo,

malo zapoje, kolikor pač znajo. Na grob ji zasadijo vejico za spomenik. Tukaj v skalovju imajo otroci majhne hiše iz kamena, tu so brali jerebice in brusnice in borovnice, tukaj so nekoč videli, kako je vzletela gorska jerebica. Ni se lahko posloviti od vsega tega. Ko pa nazadnje pridejo, je najstarejši fant, Anders, na levi strani ves debel od kladiva, ki ga nosi v žepu suknjica.

Tako so se poslovili od Skarata, stari in mladi. Doli na klancu so se obrnili. Mala siva poslopja so ležala pod sivimi skalami. Vedeli so, kako je bilo tam. Zdaj pa je jadral Kal z vso svojo družino ven v neprodno megljo.

Zunaj na pomolu za parnike se je zbralo veliko znancev za slovo. Nekaj prav posebnega je, če odhaja vsa rodina. Bilo je treba vzeti slovo za vselej in marsikdo si je morebiti mislil, da bi jim bil lahko malo večkrat priskočil na pomoč, ko so bili v stiski.

Kal pa je tekal okrog po o-

brežju in pomagal nositi zabojce na parnik. Prav tako je bilo, kakor da bi samo za en dan odhajal v mesto. Karen je mirno stala in se ozirala nazaj na siva poslopja v Karetu. Nov dim se je dvigal odondod v nebo, nova gospodinja je zakurila prvi ogenj na ognjišču. In Karen je pomislila: "Uboga žena."

Erik Foss je bil prišel in je bil zelo miren, ali njegova mala sključena mati si je venomer brisala s koncem robca oči. Prišel je tudi Per Foll s svojo mla-do ženo, Ana z Ramsoya. Orjak bi jo menda najrajši nosil na rokah. Zdi se mu, da je velik predobra, da bi hodila po zemlji. Obraz z mogočno brado mu ves žari. Zdaj je vendar njegova. In tam je učitelj Jo Berg. Torej je le res, da gre tudi on v Ameriko. Zgoraj pri ladjišču pa stojijo njegovi stari zmučeni starši in molče preiščujejo: prav veliko veselja niso imeli s sinom. Ampak ali je mogoče — ali vidite Antona Norenga, materinega ljubljence! Torej bo vendar tudi iz njega nekaj pametnega!

Preselitev trgovine

NAZNANJAMO DA SMO NASO TRGOVINO

SIMENS DRY GOODS STORE

preselili v popolnoma nove in moderne prostore na

692 E. 200. cesta

Velike otvoritev nove prodajalne se vrši 10, 11, in 12. septembra. Obiščite nas! Imamo v zalogi vse vrste najboljšega blaga. Med otvoritvijo bodo cene predmetom znižane. Prepričajte se, in obiščite nas!

SIMENS DRY GOODS STORE

692 E. 200. cesta

MI DAJEMO IN ZAMENJAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.'S hladni BASEMENT

Jr. deški NYLON in RAYON

BOBROVINASTI OVRATNIKI

Milium podloga

površniki

9.98

Barve:

Rjava

Mere:

Modra

6 - 12

Zelena

Milium podloga vas greje v hladnih dneh . . . in vas hladi v vročih! 100% posebno predelana volnena notranja podloga. Trpežen, ličen površnik se bo nosil prijetno ob vsakem vremenu! Oglejte in kupite ga še danes!

Sprejemamo pismena in telefonska naročila—
Kličite CHerry 1-3000

The May Co.'s Basement
Oblačilni oddelek za dečke

Topla prešita podloga

Junior deški

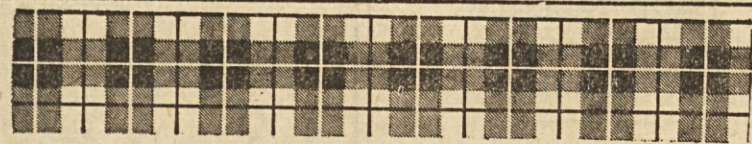
Regularna 12.98 vrednost

vetrne suknje

Izdelani za dolgo rabo! Ojačeni z NYLONOM za večjo trpežnost! Krznen ovrtnik bo varoval dečkov obraz pred zimskim vetrom! Topla prešita podloga. Enobarvni, iz čednega gabardina, ki se bo nosil izvrstno! Mere 6 do 12.

• SINJE MODRA • SIVA • RJAVA

9.98

Traditionally OHIO'S Finest
WHISTLEDOWN

44 DAY MEETING
Sept. 11 thru Oct. 31

DAILY DOUBLE Closes 1:50 p.m.

Najfinejše in najmoderneje konjsko dirkališče v Ameriki. Novo poslopje z 6000 sedeži. Odprti jedilni prostor —Eskalatorji. Za rezervacije kličite Montrose 2-8600.

ROUTE 8 • NORTHFIELD and EMERY ROADS CLEVELAND

BLD CO. pošilja v Jugoslavijo hrano, denar ter vaše pakete.

100 lbs. najboljšje bele moke—\$11.00

Vse pošiljke so zavarovane ter najboljše kakovosti.
D E N A R : Menjava po najboljšem tečaju. Predno ga odpošljete Vašim dragim, vprašajte nas za tečaj.
P A K E T I : Odpremljamo pakete, ki jih prinesete k nam, če želite jih pridemo iskat k Vam na dom.

Telefonska naročila

Nizke cene

Novi ceniki

Ceke, denar ter Money Order naslovite na

BLD CO.

Phone: EX 1-8787

Phone: EX 1-8787

6731 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

Uradne ure: 9-7 P.M.—petek in sobota 9-7:30 P.M.

nedelja 10-12 opoldne